

Sygnatura akt XI C 387/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XI Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR SSR Małgorzata Bojarska

Protokolant: Ewa Chorzępa

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2015r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej we W.

przeciwko P. K. (1)

o zapłatę

I. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 10 marca 2014 r. wydany przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Fabrycznej we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt XI Nc 5/14;

II. zasądza od pozwanego P. K. (1) na rzecz strony powodowej (...) Spółki Akcyjnej we W. kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt XI C 387/15

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 3 stycznia 2014 r. strona powodowa (...) S.A. we W. domagała się zasądzenia od pozwanego P. K. (2) na jej rzecz należności głównej z weksla w kwocie 42.620,57 zł, wraz z ustawowymi odsetkami od należności głównej liczonymi od dnia 11 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztów sądowych według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania strona powodowa podała, że zawarła z pozwanym umowę leasingu nr (...). W związku z zawarciem umowy pozwany wystawił stronie powodowej na zabezpieczenie roszczeń z umowy weksel in blanco bez protestu i upoważnił stronę powodową do jego wypełnienia, zgodnie ze złożoną wraz z wekslem deklaracją wekslową. Po rozliczeniu umowy leasingowej strona powodowa wypełniła weksel zgodnie z treścią deklaracji wekslowej i wezwała pozwanego do wykupienia weksla w dniu 10 stycznia 2011 r. Powódka wskazała także, że przysługująca jej wierzytelność nie została zaspokojona.

W dniu 10 marca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej Wydział XI Cywilny w sprawie XI Nc 5/14 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, zgodny z żądaniem pozwu (k. 24).

Zarzuty od opisanego nakazu zapłaty (k-26-27) wniósł skutecznie pozwany P. K. (1) domagając się jego uchylecia, oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu zarzutów pozwany podniósł, iż po podpisaniu i wydaniu weksla niepełnego, obok dotychczasowego podstawowego stosunku prawnego łączącego dłużnika i wierzyciela (umowa leasingu), powstaje nowa relacja w postaci stosunku wekslowego, służąca zabezpieczeniu tego pierwszego.

Pozwany wskazał nadto, że łącząca strony umowa leasingu nr (...) została rozwiązana z dniem 30 stycznia 2009 r. Powołując się przy tym na treść art. 118 k.c. i art. 120 k.c. podniósł on zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, iż roszczenie z przedmiotowej umowy leasingu uległo przedawnieniu z dniem 30 stycznia 2012 r., gdyż upłynął trzyletni okres od dnia wymagalności roszczenia, a w tym czasie powód nie dokonał żadnych czynności uzasadniających przerwanie biegu przedawnienia. Jednocześnie pozwany zaznaczył, że nigdy nie uznał dochodzonego roszczenia. Ponadto, przywołując treści art. 5 k.c. pozwany podkreślił, że skoro weksel został wystawiony na zabezpieczenie roszczenia ze stosunku podstawowego, a to uległo przedawnieniu, to wierzyciel dochodzący swojego prawa na podstawie stosunku wekslowego czyni to po to, aby obejść przepisu o przedawnieniu, w związku z czym – w ocenie pozwanego – takie działanie nie zasługuje na ochronę prawną. Tym samym pozwany podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia z weksla.

Strona powodowa w odpowiedzi na zarzuty w piśmie procesowym z dnia 14 maja 2015 r. (k-75-78) wniosła o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty z dnia 10 marca 2014 r. W uzasadnieniu wskazała, że pomimo wniesienia przez pozwanego zarzutów sprawa nadal winna być rozstrzygana na płaszczyźnie stosunku wekslowego, a posiadacz weksla nie traci wekslowej legitymacji formalnej i materialnej. Powyższe w ocenie strony powodowej ma znaczenie dla rozkładu ciężaru dowodowego i to na dłużniku wekslowym spoczywa ciężar dowodu, że suma wekslowa została wpisana w niewłaściwej wysokości. Strona powodowa tym samym nie ma obowiązku udowadniać, że wypełniła weksel prawidłowo, a jedynie ma obowiązek obalić zarzuty pozwanego. Zdaniem strony powodowej nie ma ona również obowiązku przedkładania dokumentów dotyczących stosunku podstawowego, w szczególności w sytuacji, kiedy pozwany nie kwestionuje zasadności, czy wysokości dochodzonej sumy wekslowej. Jednocześnie strona powodowa wskazała, że poza sporem pozostawało, iż pozwanego P. K. (1) i stroną powodową łączyła umowa leasingu nr (...) oraz, że na zabezpieczenie roszczeń strony powodowej wynikających z tej umowy, pozwany wystawił weksel in blanco, który strona powodowa mogła wypełnić w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego z tytułu umowy nr (...) łącznie z odsetkami oraz kosztami z jakiego bądź tytułu powstałymi oraz weksel ten opatrzyć datą płatności według swojego uznania. Nadto okolicznością bezsporną jest również rozwiązanie przedmiotowej umowy, które nastąpiło ze skutkiem natychmiastowym w dniu 3 sierpnia 2009 r. na podstawie § 20 OWULO, a więc w związku z naruszeniem przez pozwanego §17, 18 i 19 OWULO - zaległości pozwanego w płatnościach. W dalszej kolejności strona powodowa zaznaczyła, że rozliczenie umowy leasingu nr (...), po jej rozwiązaniu z przyczyn dotyczących wyłącznie pozwanego, zostało dokonane przez nią na podstawie § 20 OWULO oraz korespondującego z nim art. 709¹⁵ k.c., a poszczególne kwoty składające się na zobowiązanie pozwanego zostały wskazane w otrzymanym przez pozwanego wezwaniu do wykupienia weksla z dnia 28 grudnia 2010 r. Podkreślono przy tym, że skuteczne podniesienie zarzutu nieprawidłowego wypełnienia weksla ma miejsce jedynie wówczas, gdy dłużnik wekslowy szczegółowo wskazuje, jakie kwoty i na jakiej podstawie kwestionuje oraz powołuje dowody na poparcie swoich twierdzeń. Mimo że pozwany otrzymał wezwanie do wykupienia weksla to nie kwestionował on żadnej z kwot składających się na sumę na jaką został wystawiony weksel. Strona powodowa zważyła, iż w zarzutach od nakazu zapłaty pozwany podniósł wyłącznie zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia i dalsze postępowanie należy ograniczyć jedynie do okoliczności zakwestionowanych przez pozwanego. W ocenie powódki Sąd nie jest bowiem władny prowadzić postępowania w zakresie nieobjętym zarzutami pozwanego, a ewentualne późniejsze zarzuty lub wnioski dowodowe pozwanego będą spóźnione z uwagi na ograniczenia wynikające z art. 493 §1 k.p.c. Odnosząc się do jedyne go zarzutu pozwanego strona powodowa wskazała, że w jej opinii roszczenie dochodzone pozwem nie jest przedawnione. Posiłkując się przy tym orzecznictwem strona powodowa podała, że roszczenia z weksla in blanco w stosunku do wystawcy przedawniają się po upływie 3-letniego terminu liczonego od dnia płatności weksla. Jej zdaniem jedynie wypełnienie weksla po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego jest wypełnieniem weksla niezgodnie z deklaracją wekslową i osoba podpisana na wekslu może podnieść taki zarzut w ramach zarzutów przewidzianych w art. 10 prawa wekslowego, wskazując, że z tego względu jej zobowiązanie wekslowe nie powstało. Sformułowanie, że weksel może zostać wypełniony w każdym czasie oznacza natomiast, że beneficjent weksla in blanco może go wypełnić przed upływem terminu przedawnienia roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego. Powstałe w ten sposób zobowiązanie z weksla przedawnia się po 3-latach od dnia płatności weksla, niezależnie od terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego. Wskazując, iż w niniejszej sprawie weksel został wypełniony przez stronę powodową w dniu 28 grudnia 2010 r. (data wezwania do wykupienia weksla), a na sumę wekslową składają się

zaległości wynikające ze faktur VAT wskazanych w nocie odsetkowej, przyszłe raty leasingowe (nr 17-60), odsetki od nieterminowych płatności, których sposób naliczenia został wskazany w nocie odsetkowej, a także koszty windykacji, koszty ubezpieczenia/podatku od środków transportowych oraz koszty ekspertyzy, które zostały poniesione przez stronę powodową dopiero po rozwiązaniu z umowy leasingu nr (...) - które to należności nie były przedawnione w momencie wypełnienia weksla in blanco – pozew z dnia 3 stycznia 2014 r. został wniesiony przed upływem 3-letniego terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku wekslowego liczonego od dnia płatności weksla tj. 10 stycznia 2011 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 kwietnia 2008 r. pozwany P. K. (2) zawarła z (...) S.A. we W. umowę leasingu operacyjnego nr (...), której przedmiotem był samochód ciężarowy marki C. (...), rok produkcji 2008. Umowa została zawarta na okres 60 miesięcy. Wartość ofertową zakupu określono na 79.971,31 zł netto, opłata leasingowa wynosiła 2,0282%, a wartość wykupu ustalono na 1%.

(okoliczności bezsporna, nadto dowód:

- wniosek i umowa leasingu operacyjnego k. 85-86)

Zgodnie z § 17 ust. 1 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego (OWULO) w umowach leasingu operacyjnego zobowiązania finansowe ciążące na leasingobiorcy wobec leasingodawcy obejmują obowiązek uiszczenia wpłaty początkowej, opłaty manipulacyjnej, uiszczania opłat leasingowych oraz obowiązek uiszczenia kaucji gwarancyjnej, kaucji zabezpieczającej, a także innych należności określonych w OWULO. Opłaty naliczane są w złotych polskich, po przeliczeniu podanej w procentach wielkości na złote polski, a do tak naliczonej opłaty leasingobiorca dolicza podatek od towarów i usług.

Po myśli § 18 OWULO leasingobiorca zobowiązany jest do terminowego uiszczania opłat leasingowych w określonych terminach (§ 17).

Stosownie zaś do § 19 leasingobiorca przejmuje na siebie wszelkie opłaty, podatki i inne należności pozostające w bezpośrednim związku z umową leasingu operacyjnego lub leasingowanym przedmiotem leasingu. Podatek od środków transportu w wysokości odpowiedniej dla miejsca jego rejestracji uiszcza leasingodawca na koszt leasingobiorcy. Zwrot kosztów podatku od środków transportu na rzecz leasingodawcy następuje na podstawie noty obciążeniowej doręczanej leasingobiorcy przez leasingodawcę. W przypadku opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych, leasingobiorca ponosi odsetki w podwójnej ustawowej wysokości. Niezależnie od tego, leasingodawca może rozwiązać tę umowę oraz inne umowy leasingowe zawarte przez leasingobiorcę z leasingodawcą ze skutkiem natychmiastowym, po uprzednim wyznaczeniu leasingobiorcy dodatkowego terminu na piśmie, o ile opóźnienie w zapłacie którejkolwiek opłaty przekroczy 14 dni. W takim przypadku leasingodawca ma prawo natychmiastowego przejęcia posiadania przedmiotu leasingu oraz żądania zapłaty wszystkich pozostałych opłat leasingowych wraz z równowartością ceny sprzedaży poleasingowej, obliczonych z uwzględnieniem dyskonta według stawki WIBOR dla depozytów trzymiesięcznych. W razie rozwiązania umowy z tego tytułu wysokość pozostałych do uiszczenia opłat pomniejsza się o wartość netto (bez podatku VAT) uzyskaną ze sprzedaży przedmiotu leasingu, o ile sprzedaż ta odbędzie się w terminie 60 dni od daty przejęcia przedmiotu leasingu. Leasingobiorcy przysługuje prawo uczestniczenia w poleasingowej sprzedaży przedmiotu leasingu, w szczególności poprzez wskazywanie leasingodawcy osób zainteresowanych nabyciem własności przedmiotu leasingu. Zgodnie z § 21 OWULO przedmiot leasingu podlega ubezpieczeniu na koszt leasingobiorcy przez cały okres trwania umowy. Zgodnie z § 33 Leasingobiorca zobowiązany jest do zwrotu przedmiotu leasingu w terminie 7 dni od daty wygaśnięcia umowy wraz ze wszystkim jego dokumentami. Leasingobiorca upoważnia leasingodawcę na wypadek rozwiązania umowy leasingu i niezwrócenia przedmiotu leasingu w uzgodnionym terminie, do wejścia do pomieszczeń leasingobiorcy i przejęcia przedmiotu leasingu, również za pośrednictwem upoważnionych osób trzecich. Wszelkie koszty związane z odbiorem przedmiotu leasingu oraz z dochodzeniem od leasingobiorcy świadczeń wynikających z umowy leasingowej, pokrywa leasingobiorca (§ 30 OWULO).

(okoliczności bezsporna, nadto dowód:

- ogólne warunki umowy leasingu operacyjnego, k. 87-89)

P. K. (1) złożył do dyspozycji (...) S.A. weksel własny in blanco podpisany przez siebie, stanowiący zabezpieczenie roszczeń (...) S.A. przysługujących z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy leasingu nr (...).

(okoliczności bezsporna, nadto dowód:

- weksel k. 3)

Zgodnie ze sporządzoną deklaracją wekslową (...) S.A. w przypadku powstania zadłużenia z tytułu przedmiotowej umowy leasingu uprawniona została do wypełnienia weksla przez wskazanie sumy zadłużenia z tytułu umowy leasingu łącznie z odsetkami ustawowymi oraz kosztami powstałymi z jakiego bądź tytułu oraz opatrzenie go datą płatności według swojego uznania, zawiadamiając o tym pozwanego na co najmniej 7 dni przed terminem płatności weksla.

(okoliczności bezsporna, nadto dowód:

- deklaracja wekslowa, k. 4)

Pismem z dnia 30 stycznia 2009 r. strona powodowa zawiadomiła pozwanego, że na dzień wystosowania pisma jego zadłużenia z tytułu zawartych umów leasingu (nr (...)) wynosi 6.830,38 zł, a także wskazała, że działając na podstawie § 20 OWULO wypowiada umowy leasingu ze skutkiem natychmiastowym na wypadek nie uregulowania wyżej wskazanych należności w terminie 3 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia. Następnie pismem z dnia 3 sierpnia 2009 r. (...) S.A. oświadczyła, że rozwiązuje umowę leasingu nr (...) w związku z naruszeniem przez pozwanego OWULO, wzywając jednocześnie pozwanego do natychmiastowego zwrotu przedmiotu leasingu.

(dowód:

- pismo strony powodowej z dnia 30.01.2009 r. k. 30-31,

- rozwiązanie umowy wraz z potwierdzeniem nadania k. 90-93).

(...) S.A. wystawiła notę odsetkową na dzień 14 maja 2010 r. wskazując wysokość należnych odsetek z tytułu opóźnień w płatności na 2.041,09 zł.

(dowód:

- nota odsetkowa k. 94-95)

(...) S.A. wypełniła posiadany weksel in blanco, wystawiony przez pozwanego na kwotę 42.620,57 zł i w dniu 28 grudnia 2010 r. skierowała do pozwanego wezwanie do wykupienia weksla w dniu 10 stycznia 2011 r. W wezwaniu podała sposób obliczenia kwoty 42.620,57 zł wskazując, że na sumę tę składają się następujące kwoty:

- 9.136,41 zł - zaległości wynikające z wystawionych faktur;

- 59.331,74 zł - przysłe raty wraz z wartością wykupu w wysokości 58.741,68, zdyskontowane wg stopy 11,93%,

- 2.041,09 zł - odsetki od nieterminowych płatności na dzień 10 maja 2010 r.,

- 2.564,33 zł – koszty ubezpieczenia/podatku od środków transportu,

- 250,00 zł – koszty ekspertyzy,

- 1.300,00 - koszty windykacji,

pomniejszone o 32.000,00 zł – wartość sprzedaży netto.

(dowód:

- wezwanie do wykupienia weksla k. 5 i 6)

W toku postępowania zmianie uległa dotychczasowa nazwa strony powodowej z (...) S.A. z siedziba we W. na (...) S.A. z siedziba we W.. Następnie w dniu 1 czerwca 2015 r. spółka (...) S.A. we W. w trybie art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h. uległa podziałowi poprzez przeniesienie części jej majątku obejmującej pion leasingowy na spółkę (...) S.A. z siedzibą we W.. W zakresie działania pionu leasingowego pozostawała przy tym obsługa umowy leasingu nr (...).

(dowód:

- wydruk z (...) S.A. k. 81-83,

- odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS (...) S.A. k. 106-119,

- plan podziału wraz z wyciągiem z załącznika k. 120-144)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W sprawie niniejszej bezsporny był fakt, iż strony zawarły umowę leasingu nr (...), której zabezpieczenie stanowił wystawiony przez pozwanego weksel in blanco. Ponadto pozwany w zarzutach do nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym nie kwestionował, że wskazana umowa została rozwiązana przez stronę powodową, a on pomimo wezwania nie wykupił weksla w dniu 10 stycznia 2011 r. Jednym zarzutem podniesiony przez pozwanego w toku niniejszego postępowania okazał się zarzut przedawnienia tak roszczenia z łączącego strony stosunku podstawowego (umowy leasingu nr (...)), jak i stosunku wekslowego. Wobec tego Sąd nie badał, czy strona powodowa miała prawo do żądania zapłaty z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy leasingu kwoty wskazanej w pozwie, tj. czy rozliczyła umowę leasingu w sposób prawidłowy, a zatem, czy weksel został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową.

W pierwszej kolejności wskazania wymaga, iż na gruncie obowiązującej ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe zobowiązanie wekslowe ma charakter samodzielny i abstrakcyjny, co oznacza między innymi, że samo podpisanie weksla rodzi zobowiązanie wystawcy (a także akceptanta, indosantów i poręczycieli) bez względu na przyczynę jego wystawienia. Już samo umieszczenie podpisu na wekslu stanowi wyłączną przyczynę i podstawę zobowiązania wekslowego. Zgodnie z art. 101 prawa wekslowego istotą weksla własnego jest bezwarunkowe przyrzeczenie zapłaty sumy pieniężnej potwierdzone podpisem. Źródłem zobowiązania wekslowego jest w tym przypadku umowa dochodząca do skutku przez wydanie weksla lub jego zwrócenie posiadaczowi. W przypadku dokumentu, który w chwili wręczenia nie zawiera wszystkich elementów weksla własnego – jak w przypadku weksla in blanco – umowa ta ma na celu powstanie zobowiązania wekslowego w przyszłości. Zobowiązanie powstaje zatem dopiero po uzupełnieniu dokumentu przez upoważnioną osobę o elementy niezbędne do uznania dokumentu za weksel własny. Czynności prawne, z których wynikają zobowiązania wekslowe, same nie określają celu gospodarczego lub społecznego tego rodzaju przysporzenia. Cel ten określa dopiero wyraźna lub dorozumiana umowa leżąca u podstaw zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, wskazująca tzw. stosunek podstawowy (kausalny) dla tego zobowiązania. Umowę tę stanowi w szczególności deklaracja wekslowa, w której strony określają warunki, od których spełnienia uzależnione jest uzupełnienie weksla in blanco. W przypadku weksla, który w chwili jego wystawienia był wekslem niezupełnym, abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego ulega istotnemu osłabieniu. Zgodnie bowiem z treścią art. 10 Prawa wekslowego jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Uzupełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem co do zasady pozostaje zatem bez wpływu na istnienie

i ważność zobowiązania wekslowego. Prawo wekslowe dopuszcza jednak w określonych sytuacjach podniesienie przez dłużnika wekslowego stosownego zarzutu, prowadzącego do wyłączenia jego odpowiedzialności z weksła. Zarzut nieprawidłowego uzupełnienia weksła in blanco, tj. wypełnienia sprzecznego z zawartym porozumieniem jako zarzut osobisty (subiektywny) jest skuteczny tylko wobec bezpośredniego kontrahenta (strony porozumienia o uzupełnieniu), któremu osoba podpisana na wekslu in blanco weksel ten wręczyła oraz osób, które choćby w dobrej wierze, nabyły weksle z podpisem in blanco jeszcze przed jego uzupełnieniem, a także wobec osoby, która nabyła weksel wprawdzie już po uzupełnieniu od osoby, która weksel in blanco wypełniła, lecz przy nabyciu była w złej wierze lub dopuściła się rażącego niedbalstwa. W konsekwencji rozpoznając zarzuty od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksła Sąd może uwzględniać stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony wówczas, gdy strona zainteresowana przeniesieniem sporu na płaszczyznę stosunku podstawowego podejmie stosowne czynności, tj. podniesie stosowne zarzuty wekslowe dotyczące stosunku zobowiązaniowego będące kauzą wystawienia weksła. Jak już wspomniano powyżej w zarzutach od nakazu zapłaty pozwany podniósł jedynie zarzut przedawnienia jego zobowiązania wynikającego zarówno ze stosunku podstawowego, jak również stosunku wekslowego.

W ocenie Sadu zarzut ten nie jest zasadny i w tej kwestii Sąd w pełni podziela stanowisko strony powodowej wyrażone w odpowiedzi na zarzuty. Bezspornym pozostawało pomiędzy stronami, że roszczenie z weksła przedawnia się po upływie 3-letniego okresu przedawnienia. Sporna pozostawała kwestia, w jakiej dacie termin przedawnienia rozpoczął bieg; czy równocześnie z rozpoczęciem biegu terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, jak chce tego pozwany, czy od daty płatności weksła jak wskazuje strona powodowa.

Zgodnie z deklaracją wekslową strona powodowa była uprawniona do wypełnienia weksła w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanej i weksel ten opatrzyć datą płatności według swojego uznania. Strona powodowa skorzystała z uprawnień przyznanych w deklaracji wekslowej i wypełniła weksel opatrując go datą płatności na dzień 10 stycznia 2011 r.

Jak wynika z ugruntowanego stanowiska judykatury roszczenie z weksła własnego przeciwko wystawcy weksła przedawnia się z upływem lat trzech także wtedy, gdy weksel jako niezupełny został wręczony dla zabezpieczenia określonego roszczenia a osoba, która złożyła podpis na wekslu in blanco, może - na podstawie art. 10 Prawa wekslowego – powoływać się na niezgodność uzupełnienia blankietu z otrzymanym upoważnieniem, polegająca na dokonaniu uzupełnienia już po przedawnieniu się zabezpieczonego roszczenia lub wstawieniu, jako terminu płatności weksła, daty późniejszej od uzgodnionej (tak Sąd Najwyższy w tezie wyroku z dnia 10 listopada 2004 r., V CSK 228/04). Zestawiając treść wskazanego orzeczenia ze stanem faktycznym przedmiotowej sprawy **termin płatności weksła określono na 10 stycznia 2011 r. a pozew w sprawie wniesiono w dniu 3 stycznia 2014 r. a zatem przed upływem lat trzech od terminu płatności weksła.** W takiej sytuacji, jeżeli podstawa dochodzonego roszczenia jest weksel, który wcześniej miał postać weksła in blanco, wyrażone zostało zapatrywanie, iż okoliczność, że roszczenie wekslowe nie uległo przedawnieniu, nie zwalnia od rozważenia, czy weksel został uzupełniony zgodnie z umową, w szczególności, **czy w chwili jego uzupełnienia istniało nieprzedawnione roszczenie podlegające zabezpieczeniu wekslowemu** (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 października 1971, II CR 277/71). W odniesieniu do przedmiotowej sprawy odpowiedź jest twierdząca; na datę uzupełnienia weksła roszczenie ze stosunku podstawowego nie było przedawnione, a **jedynie wypełnienie weksła po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego stanowi wypełnienie weksła niezgodnie z deklaracją wekslową i wówczas jedynie osoba podpisana na wekslu może bronić się zarzutem z art. 10 prawa wekslowego, gdyż w takim przypadku uważa się, że zobowiązanie wekslowe nie powstało.** W tym miejscu powołać się należy na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2008r., II CSK 522/07, który w sposób jednoznaczny wskazuje na rozróżnienie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego i przedawnienia wekslowego. Sąd Najwyższy w pkt 1 tezy stwierdza, że „czym innym jest przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego, a czym innym przedawnienie wekslowe. Obie instytucje różnią się istotnie między innymi, co do początku biegu przedawnienia. Termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, zgodnie z regułą art. 120 k.c., rozpoczyna bieg od dnia, w którym świadczenie ze stosunku podstawowego stało się wymagalne.

Początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksła własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksła własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 prawa wekslowego, liczy się od dnia płatności weksła. Tę samą zasadę stosuje się do weksli in blanco. Przedawnienie praw z weksła in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia. Przedawnienie roszczenia z weksła wręczonego bez wypełnienia daty płatności i bez zastrzeżeń co do tej daty, rozpoczyna się z dniem płatności wpisanym na wekslu przez wierzyciela wekslowego”. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że roszczenie wekslowe przeciwko wystawcy weksła własnego (art. 32, 70 w związku z art. 103 i 104 prawa wekslowego - por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1981 r. IV PRN 6/81 OSNC 1981/11/225), ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia płatności weksła, co odnosi się także do weksła in blanco, w którym data płatności została wpisana przez wierzyciela wekslowego. Sąd Najwyższy wskazał ponadto, że zagadnienie wykładni porozumienia wekslowego i konsekwencji wypełnienia weksła in blanco po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego było wielokrotnie podejmowane w orzecznictwie i przeważa w nim pogląd, że treścią upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej towarzyszącej wystawieniu weksła in blanco, wręczonego dla zabezpieczenia określonego roszczenia, jest objęcie uzupełnienie weksła przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Odnosi się on również do przypadków użycia w deklaracji wekslowej zwrotu przewidującego możliwość wypełnienia weksła w każdym czasie oraz opatrzenia go datą płatności według uznania wierzyciela i taka interpretacja odpowiada najbardziej sensownej dla wręczającego weksel in blanco interpretacji zwrotów mówiących o możliwości wypełnienia go w każdym czasie i opatrzenia datą płatności według swego uznania. Jako dodatkowy argument, który przemawia przeciwko uznaniu, że przy tej treści deklaracji wekslowej wierzyciel byłby upoważniony do uzupełnienia weksła w każdym czasie bez jakichkolwiek ograniczeń, wskazuje się na treść art. 120 § 1 zdania drugiego i art. 365¹ k.c. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2004 r.).

Reasumując, jeżeli weksel wypełniano w grudniu 2010 r. i określono termin wykupu weksła na dzień 10 stycznia 2011r., to bezsprzecznie należności składające się na sumę wekslową nie były przedawnione w momencie wypełnienia weksła, jak również termin wykupu weksła został określony przed upływem 3-letniego okresu przedawnienia roszczeń z umowy leasingu nr (...). Wobec powyższego stwierdzić należy, że w chwili wypełnienia przez powódkę weksła in blanco wystawionego przez pozwanego mogła ona skutecznie dokonać oznaczenia dnia płatności weksła i od tej daty - 10 stycznia 2011 r. rozpoczął bieg 3-letni termin przedawnienia roszczeń ze stosunku wekslowego.

Na marginesie zaważyć należy, że umowa leasingu nr (...) nie została rozwiązana, jak chce tego pozwany w dniu 30 stycznia 2009 r., a dopiero dnia 3 sierpnia 2009 r. (...) S.A. z dnia 30 stycznia 2009 r. (k. 30) nie zawierało bowiem definitywnego oświadczenia o wypowiedzeniu dwóch łączących strony umów leasingu. Dopiero zatem pismem datowanym na dzień 3 sierpnia 2009 r. strona powodowa rozwiązała ze skutkiem natychmiastowym na ten dzień - na podstawie § 20 OWULO - umowę leasingu operacyjnego nr (...) zawartą z pozwanym.

Wobec powyższego na zasadzie przepisu art. 496 k.p.c. należało orzec jak w pkt I sentencji.

O kosztach procesu w pkt II wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając pozwanego (jako przegrywającego sprawę) obowiązkiem zwrócenia powódce poniesionych przez nią kosztów procesu. Na zasądzoną kwotę złożyły się koszty postępowania poniesione przez powódkę w łącznej wysokości 2.417,00 zł. W ich skład weszły: koszty zastępstwa prawnego w kwocie 2.400,00 zł, obliczone stosownie do przepisu § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz.U.2013, poz. 490) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa procesowego w wysokości 17 zł.